

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl

Bláðólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Fólkaflokkur- in alla ábyrgd- ina av sorgar- leikinum

Hvør enn endin verður á tí sokallaða siglingarmálinum, so eigur tað ongantíð at verða gloymt, hvør flokkur tað er, ið hevur skuldina og ábyrgdina av, at alt kom so skeivt fyrri. Siglingarmálið byrjaði sum eitt gott mál — eitt alment tiltak, sum allir landsmenn áttu at fegnast um.

VIT FINGU EINA VINNU, sum var væl ríkin og væl røkt frá fyrsta degi av. Øll, sum við hesa vinnu høvdu at gera, lögdu alla orku og øll evni í hetta eina: **tað skuldi eydnast.** Og tað eydnaðist í fyrsta umfari. Smyril gjørdist eitt fyrirmyndarligt skip og Strandferðslan ein fyrirmyndarlig fyrirtøka. Øll tey mongu, sum starvaðust innan hesa fyrirtøka á sjógvi eins væl og á landi prógvaðu væl og virðiliga, at ein almenn fyrirtøka kann rigga so nógv betur enn nokur tilsvandið privatfyrirtøka, bert henni gevast umstøður.

SO VÆL GEKST, at annað og stórri far mátti útvegast fyrri Smyril, um millumlanda ferðafólkaflytingurin skuldi eydnast og mennast. Tá gjørdist sjálvandi ovboðið hjá fólkaflokkinum. Hesin flokkur, sum hatar alt alment uttan »landskassar við slangum«, fór til mótálop: fyrsti partur av sorgarleikinum »Lassamálið« varð leiktur við fólkaflokksins tingmonnum á palli og við nøkrum reiðarum sum leikstjórum. Tá fekk siglingarmálið sitt fyrsta bakbrot!

SÍÐAN VARD ROYNT aftur, men tað heilt rætta skipið var og bleiv Lasse, og hann var farin. Vetrarsiglingin, sum veruliga, hóast Smyril ikki var rætta skipið, hóast teir fótonglar, sum fólkafloksmenn burtur og heima lögdu fyrri hetta tiltak, var í góðari menning, tá hon var slaktað av borgarligu samgonguni.

MEN SMYRIL OG STRANDFERÐSLAN og allræmest starvsfólkið umborð og í landi høvdu

oddagrein

sláð — høvdu víst og prógvað, at her var ein risamarknaður og veldugir møguleikar fyrri arbeiðs-plássum. Tí raknaðu nakrir privatir við. Teir flestu av hesum vóru menn við góðum skili upp á sigling og menn við áræði. Teir komu til tingið. Har var javnaðarflokkurin sjálvsagt til reiðar at fáa sett á stovn eitt felag, sum **hevði møguleikar at yvirleva.** Tað kundi bert vera eitt felag við í minsta lagi 50% almennum partapeningi.

MEN FÓLKAFLOKKURIN sum »koyrdi« hetta málið í tinginum, segði nei takk, hinir gomlu. Nú er slutt við almennum fyrirtakssemi í siglingarmálinum. Nú skal tað við krystallklárum prógvum visast, at har tað almenna hevur gjørt tað gott, kunnu privatir gera tað upp-aftrur betur! Tað almenna skuldi haldast niðan fyrri 20% í partapeningi, so tað bert veðhelt og onga ávirkan hevði. Ávirkanin kom at vera hjá øðrum fáum privatum. Tað almenna, tann stóra fjøldin av smápartaeigarum og ikki minst øll tey innan Strandferðsluna, sum høvdu bygt upp, vóru sett uttanfyrri alla ávirkan.

Úrslitið gjørdist hareftir: ein búskaparligur og vinnuligur sorgarleikur, sum fólkaflokkurin **ensamallur hevur ábyrgdina av!** Tað var ein høgur prísur landskassi og partaeigarar máttu gjalda fyrri privatiseringsævintýr fólkaflokksins! Fólkaflokkurin vildi steðga Strandferðsluni fyrri einhvønn pris — Tað almenna mátti ikki sleppa at prógva at tað **dugdi** — enn tá betur enn privatir. Tí fall Lasse, tí fall vetrarsiglingin, tí sprongdi hann landsstýrið í 1980 og tí fingur vit tað modell fyrri Norðrónu, sum nú er rapað sum eitt korthús. Fólkaflokkurin fekk sína hevnd yvir Strandferðsluna og yvir tey, sum høvdu bygt alt upp.

MEN DÝRGOLDIN gjørdist hevndin okkum øllum!

Ein rættleiðing og ískoyti til grein um Tjørn í Vági

Aftan á at eg í seinastu viku hevði grein her í Sosialinum, um gamla handilshúsið á Tjørn í Vági, sum nú er burtur, ringdi Heri Hjelm til mín, tað er hann, sum nú byggir á Tjørn, har handilin stóð, og av prátinum skilti eg, at eg nokk hevði gjørt honum órætt við onkrum av tí, sum eg segði í greinin, og tað havi eg einki imóti at rætta aftur.

Hetta byggimál hevur sjálvandi sína sgu, men hon minskar einki um mistak býráðsins, tvørturímóti.

Heri átti sjálvur eitt grundstykki á kajókinum, men nærri teirru gomlu kajini, har sum hann ætlaði at byggja. Hann søkti so, í 1978, um byggiloyvi. Men kommunan eksproprierar stykki hansara til eitthvørt endamál í samband við sjálva kajina og ávisir honum annað oki — júst har sum gamli handilin iggvar!

Men tað ger hann ivasaman, at fara undir at byggja her, tí her liggur jú tað gamla húsið. Og tað er her, eg geri honum órætt við at siga, at hann ongan ans hevði fyrri, at tað vóru eini hús av søguligum virði, hann skuldi taka niður. Tí hann tosaði fyrst við ein av ættarmonnum Peturs Hans Dahls, um

hetta. Og hesin, Petur Dahl, tosar so aftur við býráðið og kann, sum rimiligt vildi verið, ikki hugsa sær annað, enn at býráðið biður Fornminnisavnið koma uppi. Men um hetta er gjørt, er reiðiliga ivingarsamt, og tó átti býráðið at vita, at sambært galdandi lóg, so skal Fornminnisavnið uppi, tá eini hús eru eitt hundrad ára gomul. Og her var sanniliga orsök at boðsent Fornminnisavnið. Men har kom eingin frá Savninum, og har hendi annars einki, og tað so tíðin fyrri byggiloyvinum hjá Hera var við at ganga undan, so fór hann undir at taka húsið niður.

Tað er einki uppbyggjandi í tí at koma við ákærum, og tó má tað sigast, at býráðið, frá fyrstani av, hevur skuldina í hesum, nevnliga við at leggja alt hetta oki, líka frá gomlu kajini og út til Polarfrøst, av til vinnulig endamál, uttan tað minsta fyriliti fyrri, at her lá ikki bert ein, men triggjar gamlar lonir, og uttan at lýsa nakra servit, við fyriliti fyrri teimum gomlu bygningunum, men tvørturímóti letur býráðið eitt byggiloyvi, beint har gamli handilin stendur.

Men partar av skuldini fyrri, at hetta mál (tað kom

tíverri ongantíð so langt, at tað gjørdist nakað alment mál, fekk so dapran enda, kann leggjast út til fleiri. Tá býarplanurin fyrri Vág, ella uppskotið til hann, lá alment frammi fyrri 3–4 árum síðan, tá áttu fólk at hava ansað, hvat sum var við at henda við okinum, har Tjørn lá. Og kirkjuráðið átti longu tá at hava gjørt vart við seg. Og har bleiv Fornminnisavnið og landsantikvarurin av? Tit høvdu spart býráðnum fyrri at tikið hesa fyrilitarleysu avgerð, um tit vóru har í tøkum tíma.

Niels Juel Nolsøe

E. S.

Beint áðrenn eg lati hesa grein inn til blaðið, kemur mær í hendi avrit av brævi, sum ein av lærarum sum við Vágs skúla longu í 1967 hevur skrivað til sóknarstýrið, viðvíkjandi handilshúsum bæði á Tjørn og á Løhamri, har tað verður lagt sóknarstýrinum eina við, serliga hvat Tjørnini viðvíkur, at gera ábøtur á hana, og at varðveita hana fyrri framtidina. Og sum tað seinasta er komið mær fyrri oyrað, at tær báðar gomlu lonirnar, sum eftir standa á Tjørn, eisini skulu burtur.

Hugleiðingar

Undir umrøðuni av lógmansrøðini hoyrði alt Foroya fólk, hvussu ósamdir samgongumenn hava verið og hvussu samfelagið hevur verið misrøkt av teirra ávum.

Teir klæddu ikki bert seg sjálvar úr klæðunum, men so sanniliga eisini egnu veljarar teirra, sum í blindum hava sett hesar garpar á ting.

Skemtiligt var at hoyra fólkafloksmennar vátka sær í ódygdum sambands- og sjálvstýrismanna. Óli og Svend Áge, báðir av gamla svarta slagnum, fóru ikki við myndum. Jógvan Sundstein royndi at vera heldur høvligur, men ikki so mikið, at nakar kortini fór at ivast

um konservatismu hansara. Atalaði, sum rætt var, lógmann fyrri ókvæmisrøðini móti Vilhelm Johannesen. Men tá partamaðurin Óli dróg amerikanskur kvinnur upp í, sum skyldaðu nakað av skatti, tá talaði hann ikki at — fyrrrenn røðarin hevði reinskað hvørja gern.

Men skiljandi er, at formanninum likti gorr Ólasar.

Helst átti handa »frumframsøla« óstortlig sum hon var, at fingið veljarar fólkaflokksins at hugsa seg um einaferð enn og valt annan flokk.

Langt er frá fólkaflokkinum til javnaðarflokkin, men skal komast úr

naggatódni, so mugu eisini tit fólkafloksfólk velja annan flokk, nevnliga javnaðarflokkin, so livilikindi aftur kunnu unnast føroyingum øllum.

Vit mugu hava fólk á ting, sum virka fyrri fjøldina alla. Ikki menn, sum beinleiðis mótarbeiða føroyingum flestum, men bert livga vinum og kenn-ingum. Tørva ikki fólk á ting, sum sína fremstu sök halda vera at vaksa um stættarmunin í hesum samfelag.

Farið tit javnaðarfólk tí við treysti í valstríðið, tí eingin kann frægari enn tit greiða Foroya fólk frá politisku vandamálinum og søgan hevur prógvað, at tykkara loysnir altíð vóru tær hollastu.

Veljið javnaðarflokkin.

Vágbingur